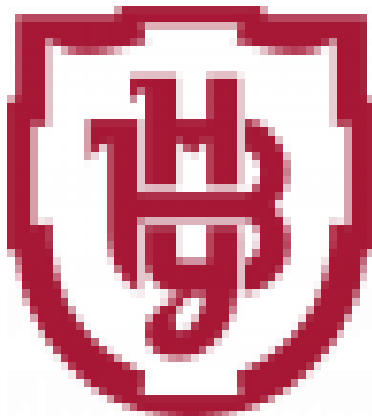

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови**

**XIX Міжнародна наукова конференція
«Пріоритети германської і романської філології»
*імені професора Євгенії Гороть***

20-22 червня 2025 року

Збірник матеріалів конференції

Луцьк 2025

УДК 811.1/.2(08)

П 77

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Волинського національного університету
імені Лесі Українки (протокол № 8 від 26 червня 2025 року)*

Редакційна колегія

1. Коляда Еліна Калениківна – кандидат філологічних наук, професор кафедри практики англійської мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

2. Павлюк Алла Борисівна (*координатор конференції*) – кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

3. Угонь Лариса Миколаївна (*координатор конференції*) – старший лаборант кафедри практики англійської мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Пріоритети германської та романської філології: збірник матеріалів XIX Міжнародної наукової конференції, 20-22 червня 2025 року. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. 228 с.

У збірці матеріалів XIX Міжнародної наукової конференції **«Пріоритети германської і романської філології» імені професора Євгенія Гороть** вміщено виступи та тези учасників, які окреслюють проблеми і узагальнення наукових досягнень у галузях граматичної та лексичної семантики, дискурсознавства, канадознавчих студій, когнітивної, комунікативної та контрастивної лінгвістики, лінгвокультурології, лінгвопрагматичного вивчення мовних одиниць, літературознавства, методичних аспектів викладання іноземних мов, міжкультурної комунікації, новітніх тенденцій лексикографії, прикладної та корпусної лінгвістики, соціолінгвістики, текстології, теорії і практики перекладу, термінознавства.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.

УДК 811.1/.2(08)

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

© Автори статей, 2025

ЗМІСТ

АНДРЕЙЧУК Надія

- Потенціал семіотичної інтерпретації
у контрастивних студіях обрядового пісенного дискурсу 10

АНТОНЮК Анна

- Історичні алюзії в циклі книг Дж. Р. Р. Мартіна
«Пісня льоду та полум'я» 13

БАБАРИКА Софія

- Мовні засоби творення комічного ефекту в англomовних карикатурах
на соціально-політичну тематику 15

БЄЛИХ Оксана

- Перекладацькі трансформації у поезії 17

БІЛИЙ Святослав

- Образи-символи природи як складові архітекtonіки роману
Кадзуо Ішігуро “Не відпускай мене” 19

БЛИЗНЮК Людмила

- “Mausprojekt” як засіб формування
міжкультурної компетентності на заняттях німецької мови 21

BONDARCHUK Olena

- Einsatz von Musik im Deutschunterricht 23

ВАХРАМЄЄВ Борис

- Фейкові новини в англійськомовному медіапросторі:
мультимодальний вимір 25

ВИТКОВЕЦЬ Назарій

- Зіставний аналіз концепту «перемога»
в українській та англійській мовах 27

VINNIKOVA Lilia

- Britain's medical humanitarianism in Ukraine:
lessons for professional training 28

ВОЗНЯК Ігор

- Деконструкція та реконструкція правових норм
у юридичному перекладі 30

ВОРИК Назар

- Gandalf's idiolect based on “The Lord of the Reings” and “The Hobbit”
motion pictures directed by Peter Jackson 34

ГАВРИЛУЦА Олексій

- Основні напрями мовної політики України 36

ГАВРИЛЮК Софія

- Асоціативна методика як стратегія вивчення лексики й граматики
в початковій школі 38

ГАГОЛКІНА Анастасія

- Конфлікт часу та почуттів у романі
Ніколаса Спаркса “Щоденник пам’яті” 40

ГОНЧАРУК Ангеліна

- Лінгвістичні особливості промов британських політиків 41

ГУРИН Кира

- Конфлікт між раціональним вибором і почуттями як рушійна
сила сюжету роману Ніколаса Спаркса «Щоденник пам’яті» 43

ГУРНЯК Софія

- Критичне читання в процесі вивчення англійської мови 45

ДАВИДЮК Олена

- Адаптація навчальних матеріалів для вивчення англійської мови
в базовій середній школі 47

DEINEKA Olesia

- Screen translation of the Netflix film: subtitles vs. dubbing from viewers’
perspective 50

ДЕЙНЕКА Олеся

- Система персонажів у творі Ненсі Кляйнбаум
«Спілка мертвих поетів» як елемент архітекτονіки твору 52

ДІЛАЙ Ірина

- Особливості художнього стилю Маргарет Етвуд 54

ДОБЖАНСЬКА-НАЙТ Наталія

- Досвід перекладу української епічної поезії на англійську мову
(на матеріалі книги “Златоплуг” Віктора Гребенюка) 57

ДУДАЙ Яна

- Традиції соціального роману
в англійській дитячій літературі XIX століття 60

ДЯКІВНИЧ Антоніна

- Елемент романтизму і реалізму, їх злиття та взаємодія
у творі Джейн Остін «Емма» 62

YEFREMOVA Nataliia, BOICHUK Valentyna

- “Linguo-semiotics of dances in Jane Austin’s “Pride and Prejudice” 64

ЗАГОРОДЬКО Юлія

- Система образів роману Стівена Кінга «Воно» 66

ZALIZNIAK Anhelina

- Family discourse in the American animated series “F” is for Family”:
corpus analysis 68

ZMYSLA Sofiia

- Structural and semantic features of tactical medicine terminology
(based on TCCC guidelines) 69

ІВАНИЦЬКА Марія

- Україна у дзеркалі німецькомовних перекладів:
динаміка культурної репрезентації за останні 20 років 71

ІВАНИШИН Наталія

Інноваційні методи викладання перекладу
для майбутніх фахівців сфери цивільного захисту 75

KALYNOVSKA Iryna

Visual counter-narratives: political cartoons as weapons against russian
disinformation in Canadian Digital Media (2022-2024) 77

КАЛИНОВСЬКА Магдалена

Найменування як засіб збереження ідентичності
корінних народів у канадських графічних романах 80

KANONIK Natalia

Teaching communicative skills through Standard English 82

КАНТУРА Наталія

Адаптація навчальних матеріалів для різних
вікових груп у викладанні іноземної мови 85

КАЛЕНЮК Софія

Мовні засоби репрезентації гендерних стереотипів
в англomовних карикатурах та плакатах 87

КАРПІК Дарина

Лінгвістичні особливості дискурсу британських політиків 90

КОВАЛЬЧУК Марія

Сила каяття і спокути як рушій у творі
«Різдвяна пісня в прозі» Чарльза Дікенса 92

KOLIADA Elina

The role of sensory modalities in riddles 94

КОМАР Максим

Змістова організація роману Сари Вінман «Бляшаний чоловік» 96

КОМАРНИЦЬКА Богдана

Використання семантичного аналізу у бізнес рекламі 98

КОНОНЕНКО Вероніка

Трансформація образу України в англomовних медіа 100

КРИВЕНЮК Катерина, КМЕТЬ Марія

Феномен допельгенгера в романі Стівена Кінга “Темна половина” 102

КРИСАНОВА Тетяна

Ротаційна модель у викладанні академічного письма аспірантам:
практичний досвід застосування 104

КРИСЮК Ярина

Міжнаціональні стосунки у фразеології
та засоби їхньої вербалізації 106

КРУЧКОВСЬКА Ангеліна

Інноваційні підходи та цифрові технології
у навчанні аудіювання в школі 108

КУДРИК Тетяна

- Меметика й інтернет-субкультура як виклик
у сучасному кіноперекладі 110

KUCHERENKO Maryna, MALANIUK Mariia

- Strategies for news discourse translation from Ukrainian into English
(based on the materials of the Ukrinform Media Resource) 111

LATSINA Volodymyr

- Conceptual metaphors RED and GREEN in it and management mechanisms
of formation and pragmatic functioning 115

LEVCHENKO Olena, KARASOV Vitalii

- Syntactic characteristics of O. Zabuzhko's idiolect:
a quantitative analysis 117

LELYK Oleksandra

- Neologisms and internationalisms in mass media:
a reflection of globalization 119

ЛЕСИК Дарина

- Суїцидальні мотиви як основна рушійна сила твору
Колін Гувер «Без Меріт» 122

ЛИСА Наталія

- Мультимодальність соціальної реклами:
що б сказав Чарльз Пірс 123

LYSETSKA Nataliia

- Besonderheiten der Übersetzung von Stilfiguren (Tropen) aus dem
Ukrainischen ins Deutsche 126

ЛИТВИН Ірина, ПОТАПЕНКО Лілія

- Кореферентні трансформації в українському перекладі
англомовного художнього тексту 128

ЛІСІНСЬКА Тетяна, БАРАН Наталія

- Трансформації в перекладі новинних заголовків 131

ЛІХВАНЧУК Анна

- Роль гумору в міжкультурній англомовній комунікації:
як різні культурні контексти впливають на розуміння гумору 133

ЛЮШИН Лона

- Вплив соціальних мереж на мову та комунікацію
(на прикладах з англійської мови) 135

ЛЯШУК Вікторія

- Стратегії перекладу звуконаслідувальних слів 137

MAZURCHUK Viktoriia

- Linguistic analysis of emotive vocabulary in
Charlie Chaplin's speech from *The Great Dictator* 139

МАЙБОЖЕНКО Тетяна

- Новітні фразеологізми в італійській, англійській та українській мовах:
міжмовна динаміка та тенденції розвитку 141

МАЛАХОВСЬКА Ярина

- ‘Навчати ≠ Перекопувати’: когнітивний погляд на персуазивність
в мультимодальному дискурсі 143

МАЛИМОН Леся

- Риси масової літератури
у творі Діани Габалдон «Чужоземка» («Outlander») 147

МИХАЙЛОВСЬКА Надія

- Іспанські прислів'я про дружбу 149

МОРОЗОВА Ірина

- У дзеркала два обличчя: віддзеркалення психологічних особливостей
мовця в його/її мовленні 152

МУЗИКА Надія

- Традиції соціального роману в творі Ч. Діккенса
“Пригоди Олівера Твіста” 154

МУЛИК Тетяна

- Образ-символ весільної сукні як рушійна сила розвитку
сюжету твору Ві Кіланд, Пенелопи Вард «Нотатки ненависті» 157

НАЗАРЧУК Дарина

- Формування морально-етичних уявлень дітей
засобами англomовної літератури 159

НАЗАРЧУК Дарина

- Комікси про пса Патрона (*Patron the Dog*) як стратегія навчання
мовленнєвих навичок англійської мови в початковій школі 160

ОДАРЧУК Наталія, МІРОНЧУК Тетяна

- Слово монарха: лінгвістичний аналіз звернення
Короля Чарльза III до канадського Парламенту 163

PALCNEVSKA Oleksandra, HUBYCH Petro

- Subtitling tools and technologies: overview and practical application 166

ПАСИК Людмила

- Wahl-O-Mat* як слово-реалія в німецькій виборчій системі 169

ПЕТРОЙЧУК Дар'я

- Світовідчуття Голдена Колфілда та бінарні опозиції сюжету у романі
Джерома Селінджера «Ловець у житі» 170

ПОЖАРИЦЬКА Олена

- Романтичні історії у філологічній інтерпретації:
лінгвальний аналіз творів з платформи «Romance Club» 172

ПРОЦИК Мар'яна

- Реформування фахової передвищої освіти: досвід Канади 174

П'ЯТНИЧКА Тетяна, ШИЛІНСЬКА Інна, ШТОХМАН Лілія

- Переклад текстів економічного дискурсу: нюанси значень і смислів 177

РАХУБА Анастасія

- Основні функції газетних заголовків 180

РИБАЧУК Анастасія

- Лінгвістичні особливості гендерно маркованого мовлення в
англійській мові (фонетичні, лексичні, граматичні та прагматичні аспекти) 182

РОМАНЮК Аліна

- Жанрово-типологічні характеристики англомовних графічних романів 185

РОШКО Катерина

- Стратегії перекладу військових новинних текстів 187

РУДНИЦЬКА Діана

- Культурно-специфічні фразеологізми
в англійській та українській мовах: переклад та інтерпретація 189

SEMENIUK Antonina

- America's image in mass media 191

СЕРВАТОВИЧ Глорія

- Англомовний концепт **MONEY**
у когнітивному та лінгвокультурному вимірах 193

SIVAIEVA Olha

- A corpus-based investigation of frequency adverb placement in medical texts 195

СОЛОНІНКА Олександра

- Роль медійних матеріалів як джерела автентичного мовного контенту
у процесі навчання іноземних мов 197

СТЕПАНЕНКО Ольга

- Вербальна організація процесу пізнання в персонажному діалозі
сучасного англомовного детективного роману 199

ТАТАРОВСЬКА Олеся

- Проблема феномену заперечення в гуманітарній сфері знання 201

ТИМЧЕНКО Олеся

- Подорож як особистісна траєкторія самопізнання і прагнення свободи
в романі Піо Барохи “Салакаїн відважний” 203

ТКАЧ Тетяна

- Літературний концепт *час* у творах Вірджинії Вульф 205

ТРУШ Вікторія

- Мовленнєві стратегії переконання в політичному дискурсі
англомовних країн (на промовах політиків Великобританії та США) 206

ХАЙЧЕВСЬКА Тетяна

- Основні труднощі опанування французьких прийменників 208

ХОМА Юлія

- Вплив англомовної дитячої літератури
на формування світогляду дітей дошкільного віку 210

ХРУНИЦЬКА Аліна

- Теоретичні аспекти перекладу англомовних новинних текстів
українською мовою 212

ШАРКО Святослав

Концептуалізація простору й часу в когнітивній лінгвістиці
в сучасній англійській мові 214

ШКАРАДЮК Анастасія

Особливості невербальної комунікації в англомовних культурах
(на дослідженні жестів, міміки та інтонації в контексті англійської мови) 217

SHCHERBUKHA Roman

Key models of foreign language learning 219

ЯРОШЕНКО Надія

Формування характеру Коріолана Сноу: шлях від юнака до тирана 223

ЯРУЧИК Антоніна

Феномен мови в контексті міжкультурних комунікаційних процесів 224

патерни. Стосовно української, Дроботенко та Стишов [4] на основі медіадискурсу виокремлюють понад 100 неофразем, відзначаючи їхні семантичні, стилістичні та морфологічні риси. Актуальним є також підхід Никипорець і співавторів [5], що досліджує вплив глобалізації, інтернет-сленгу, скорочень і навіть емодзі на сучасну англійську фразеологію.

Метою дослідження є опис новітніх фразеологізмів у трьох мовах крізь призму міжмовної динаміки, з виявленням лексико-семантичних інновацій, спільних тенденцій, культурних маркерів та корпусно підтверджених вживань. Поєднання лінгвокультурного і корпусного підходів дозволяє окреслити як загальні, так і специфічно національні риси неофразеології, що формуються в умовах сучасного дискурсу.

References

1. De Giovanni, C. 2023. *L'apporto della linguistica dei corpora all'analisi contrastiva della fraseologia in italiano e in francese. Il caso di a(d) occhio nudo e à l'œil nu*. URL: <https://iris.unica.it/handle/11584/387643>
2. Imperiale, R., & Schafroth, E. 2019. "Fraseologia Italiana Basata Sull'Uso: Lessicografia Digitale Per Apprendenti Tra La Frame Semantics e La Grammatica Delle Costruzioni". *Italiano LinguaDue*, 11(1): Article 1. URL: <https://doi.org/10.13130/2037-3597/11872>
3. Rafatbakhsh, E., & Ahmadi, A. 2019. "A thematic corpus-based study of idioms in the Corpus of Contemporary American English". *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 4(1): 11. URL: <https://doi.org/10.1186/s40862-019-0076-4>
4. Drobotenko, V. Yu., & Ctyshov, O. A. 2023. "Novi frazeolohizmy v ukrainskii movi kintsia XX – pochatku XIX storich". *Linhvistychni doslidzhennia*, 58: 183–197. URL: <https://doi.org/10.34142/23127546.2023.58.13>
5. Nykyporets, S., Stepanova, I. & Hadaichuk, N. et al. 2024. "Evolving expressions: contemporary trends in English phraseology and their sociocultural implications". *Вісник науки та освіти*, 2(20). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-19-33](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-19-33)

Ярина МАЛАХОВСЬКА, аспірантка,
ВНУ ім. Лесі Українки

‘НАВЧАТИ ≠ ПЕРЕКОНУВАТИ’: КОГНІТИВНИЙ ПОГЛЯД НА ПЕРСУАЗИВНІСТЬ В МУЛЬТИМОДАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ

У сучасних умовах глобалізації та переосмислення людиною дійсності в усіх галузях діяльності спостерігається активне прагнення впливати на емоційно-вольову та поведінкову сферу особистості. Особливо вразливим до такого впливу є навчальне середовище, де закладаються основи знань та умінь кожної людини. Це привернуло нашу увагу до вивчення персуазивності в англомовному навчальному відеодискурсі (далі АНВД). Метою наукової розвідки є дослідити особливості функціонування персуазивності в АНВД, що потребує визначення поняття персуазивності як дискурсивної стратегії, виділення та структурування концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ/ PERSUASION, виявлення і систематизації вербальних та невербальних засобів актуалізації персуазивності в АНВД.

В основі дослідження лежить когнітивно-прагматичний підхід [5], що дозволяє пояснити особливості організації персуазивності в комунікативній навчальній діяльності

учасників АНВД. Звернення до теорії базисних фреймів та концепції концептуальної фреймової мережі [2; 7] дає можливість структурувати концепт ПЕРСУАЗИВНІСТЬ/PERSUASION та репрезентувати знання про поняття персуазивності. Мультимодальний аналіз дискурсу [3] розкриває як знаки різних семіотичних систем актуалізують персуазивну діяльність комунікантів в навчальних відео.

До матеріалів дослідження увійшли відеозаписи уроків англійської мови, проведенні вчителями-носіями мови для учнів початкових класів, відібрані з мережі YouTube.

У гуманітарних науках персуазивність розглядають як намір, дію та процес впливу мовця на думки та дії реципієнта, а також результат такого впливу. Для репрезентації змісту поняття персуазивності необхідно здійснити концептуальний та семантичний аналіз слів, які вербалізують це явище.

Дефініційний аналіз лексем на позначення «*persuasion*» свідчить, що персуазивність є інтерактивною та інтенційно спрямованою. Суб'єкти такої дії взаємодіють, комунікують з метою прийняття думок та дій необхідних мовцю (*by talking to that person; to do something or to believe something; to make the listener or reader believe*) [1; 4]. Каузативна ознака персуазивності вказує на те, що мовець має виразити хороші та достатні мотиви для здійснення дій та прийняття думок реципієнтом (*a good reason to do it; sufficient motives; reasons why they should do it*).

Персуазивність також містить аксіологічну складову, так як мотиви, цілі та засоби персуазивної дії мають позитивний характер, а також мають бути бажаними, привабливими для реципієнта задля отримання позитивного результату (*a good reason; successfully; feel sure; true*). В аспекті примусу персуазивність, на відмінну від інших видів комунікативного впливу, має добровільний характер. Людина, на яку спрямована персуазивна дія, має волю у прийнятті думок або здійсненні дій, чи їх відмови (*o make someone decide; making you want*). Фактитивна ознака персуазивності відображає наявність бажаного успішного результату (*win approval or support for; prevail upon successfully; the adoption of certain beliefs, theories, or lines of action by others*). Проте очікуваний результат не обов'язково може трапитися, це може бути лише спроба впливу (*to try to influence*).

Ще однією особливістю персуазивності є гетерогенність інструментів її реалізації. Засоби актуалізації персуазивної дії мають різну семіотичну природу та характер впливу (*that uses argument or emotion; with inducing or urging; asking many times; by talking to that person*). До основних засобів персуазивності відносимо усне та писемне мовлення, а також невербальні засоби, для яких характерна інструктивність та емоційна привабливість.

Отже, персуазивність відображає інтерактивну, інтенційну дію, суттю якої є вплив однієї людини на думки та дії іншої шляхом залучення інструментів різного походження, аргументації, емоційних засобів, вербальних та невербальних ресурсів.

Для розкриття динаміки персуазивності необхідно виділити структурні компоненти цього явища. Беручи за основу теорію базисних фреймів та концепцію концептуальної фреймової мережі Ч. Філлмора [2] та С. А. Жаботинської [7], структуруємо концепт ПЕРСУАЗИВНІСТЬ/PERSUASION у вигляді концептуальної фреймової мережі. Така мережа складається з слотів кількох базисних фреймів, які показують первісні, найбільш узагальнені принципи категоризації та організації інформації [7]. Ці слоти мають релятивні зв'язки та містять значення відповідно до контексту аналізованого дискурсу [6].

Фреймова мережа концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ/PERSUASION складається з пропозицій акціонального та предметного фрейму. Акціональний фрейм відображає компоненти персуазивності, які наділенні різними ролями, та взаємозв'язки між ними. До основних компонентів персуазивності відносимо агенса, пацієнта, мету, інструмент та результат. Взаємозв'язки між ними експлікуються дієсловом *діє* у поєднанні з відповідними прийменниками: «АГЕНС- PERSUADER діє на ПАЦІЄНС-PERSUADEE діє через МЕТУ (зміна думок та дій) діє за допомогою ІНСТРУМЕНТУ діє задля РЕЗУЛЬТАТУ (прийняття відповідних думок та дій)».

Слоти предметного фрейму розширюють значення та надають знання про якісні, кількісні, буттєві, темпоральні та локативні характеристики як компонентів, так і самої персуазивності загалом: «АГЕНС-PERSUADER є ТАКИЙ; АГЕНС-PERSUADER є СТИЛЬКИ; АГЕНС-PERSUADER є ТАК; АГЕНС-PERSUADER є/існує ТОДИ; АГЕНС-PERSUADER є/існує ТАМ».

Інтегроване поєднання цих базисних фреймів дозволяє представити персуазивність як дискурсивну стратегію та розкрити способи її актуалізації в АНВД. АНВД тлумачимо як складне соціально зумовлене мультимодальне явище, що включає сукупність ментальних і комунікативних дій учасників спілкування, учителя та учнів, у межах статусно-рольових відносин, детермінованих метою і завданнями навчального процесу та конкретною навчальною ситуацією. На основі аналізу АНВД побудуємо схему фреймової мережі концепту ПЕРСУАЗИВНІСТЬ/PERSUASION: «PERSUADER-teacher є ТАКИЙ (*persuasive: logical, powerful, inspiring, etc.*) діє ТАК (*persuasively: tellingly, expertly, capably, energetically*) діє на PERSUADEE-student/students діє через МЕТУ (формування знань та навичок) діє за допомогою ІНСТРУМЕНТУ (*speech, writing, argument, emotion, inducing, talking, explaining, asking, advice etc.*) діє задля РЕЗУЛЬТАТУ (сформовані знання та навички) діє ТАМ (в класі, на уроці) діє ТОДИ (на певному етапі уроку, продовж цілого уроку, впродовж теми)».

Отже, персуазивність пронизує весь процес АНВД та структурує діяльність учасників навчальної комунікації. Зважаючи на це, розглядаємо персуазивність як дискурсивну стратегію, яка поєднує у собі глобальний намір учителя переконати учнів, вплинути на їх думки та дії задля формування знань та навичок, а також матеріалізоване втілення цього наміру вербальними та невербальними семіотичними ресурсами.

Когнітивний аспект персуазивності знаходить свою реалізацію через залучення специфічних семіотичних ресурсів та модусів, що відображає мультимодальну природу персуазивної дії. Під мультимодальністю розуміємо інтегральне використання модусів і семіотичних систем у процесі соціального семіозису, що забезпечує інтерпретацію відносин, які можуть бути встановлені між мовцем і слухачами в комунікативному процесі [3].

Усі персуазивні інструменти інтендують накази, прохання, спонування, заохочення, роз'яснення та поради. Ми виділяємо вербальні та невербальні засоби. Вербальні семіотичні ресурси поділяємо на дві групи, прямі, які спонукають до прямого виконання відповідних дій, та непрямі. Усі вербальні засоби у свою чергу можуть мати як усну так і письмову форму.

Вербальні прямі засоби персуазивності АНВД включають використання: імперативу, який має інтенцію наказу (*Look at your partner*); дієслова *let*, яке має спонукальний характер (*Let's read.*); стверджувальні та заперечні речення з модальними дієсловами, які представляють інструкції (*You should say "thank you"*);

запитань з модальними дієсловами, часто в поєднанні з словом *please*, що імплікують прохання (*Could you tell me the whole sentence, please?*), дієслів-перформативів на вираження дозволу *to allow, to permit*, прохання *to request, to ask*, наказу *to order*, бажання *to want, to wish*, поради *to advise, to recommend* (*I want to see what can you do*).

До вербальних непрямих засобів персуазивності відносимо: стверджувальні речення у майбутньому часі або теперішньому у значенні майбутнього, які інтендують накази (*We will play a game*); умовні речення, які імпліцитно виражають інструкції або поради, а також причинно-наслідкові зв'язки (*If you don't listen to Dave, Dave is Angry*); запитання, які потребують відповідь (*What is Dave doing?*).

Особливе місце серед вербальних засобів персуазивності займають експресиви. Вони мають інтенцію похвали та заохочення. До них належать прикметники *nice, great, fantastic, fine, kind, right, wonderful, cool* та ін, прислівники *well, kindly, nicely*. Для підсилення значення використовуються прислівники *pretty, really, quite, kindly, highly, extremely*.

Для емоційного впливу, подолання бар'єрів, спрощення розуміння та привернення уваги використовуються еліптичні та неповні речення, повтори та вигуки (*Well done. What else?*). Вони знижують формалізованість комунікації.

Невербальні засоби супроводжують вербальні, полегшують сприйняття, підсилюють вплив. Невербальні засоби поділяємо на три основні групи: візуальні, акустичні та тактильні. До основних візуальних персуазивних засобів відносимо зовнішній вигляд, зоровий контакт, міміку, жести, зображення. Зоровий контакт, привітний вираз обличчя та акуратний зовнішній вигляд вчителя справляють перше враження, привертають увагу та приваблюють учнів. Жести несуть у собі регулятивне значення. Зображення є засобом емоційного впливу, привернення уваги. Акустичні засоби, такі як зміна тону та темп голосу, паузи передають настрій вчителя, його ставлення, а також зосереджують або переключають увагу учнів. Тактильні засоби мають два основних значення: регулятивне, такі як передача предметів, дотик до плеча, та емоційне – дотики зближують комунікантів та стирають бар'єри.

Інтегроване використання вербальних та невербальних засобів здійснюється через візуальний, аудіальний та тактильний модуси. Поєднання цих семіотичних компонентів має синергійний ефект, що забезпечує вищу ефективність переконливого впливу в процесі освітньої комунікації.

Отже, персуазивність за своєю суттю є інтерактивною дією, яка спрямована на зміну думок та дій реципієнта. Персуазивність виступає дискурсивною стратегією, що структурно організовує діяльність усіх учасників навчального процесу, вчителя та учнів, через свідоме використання вербальних та невербальних засобів, які задіюють візуальний, аудіальний та тактильний модуси.

References

1. Cambridge Dictionary. "Persuasion". Accessed May 11, 2025. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english>
2. Fillmore, Charles J. 2006. "Frame semantics" In *Cognitive Linguistics: Basic Readings*, 373–400. Berlin, New York: De Gruyter Mouton. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110199901.373>
3. Krysanova, Tetiana & Herezhun, Oleksandra. 2023. "Multimodal meaning-making of aggression in English song narrative: A cognitive-pragmatic perspective". *Cognition, communication, discourse*, 26: 83–108. DOI: <http://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-26-05>
4. Merriam-Webster. "Persuasion". Accessed May 11, 2025. URL: <https://www.merriam-webster.com>

5. Shevchenko, Iryna & Gutorov, Volodymyr. 2019. "A cognitive-pragmatic perspective on apologies in English and Ukrainian discourse". *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*. 4(2): 301–342.

6. Zhabotynska, Svitlana. 2006. "The possessive construction and conceptual transformations". *Mova. Liudyna. Svit. Do 75-richchia profesora M.P. Kocherhan*: Collection of scientific papers, edited by O. O. Taranenko, 178–192. Kyiv: KNLU.

7. Zhabotynska, Svitlana. 2010. "Principles of building conceptual models for thesaurus dictionaries". *Cognition, communication, discourse*, 1: 75–92. DOI: <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2010-01-05>

Леся МАЛИМОН, к. ф. н., доцент,
ВНУ ім. Лесі Українки

РИСИ МАСОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ТВОРІ ДІАНИ ГАБАЛДОН «ЧУЖОЗЕМКА» («OUTLANDER»)

Становлення масової літератури виникло внаслідок естетичного поділу художньої літератури на високі та низькі рівні. Сьогодні ідеться про самостійне явище, яке склалося в глобалізаційних умовах і виявляє прикмети комерціалізації та художньої професіоналізації. Романенко О. підкреслює, що масова література є "елементом глобального процесу стандартизації культури та літератури". На противагу їй елітарна, або висока література, має велику внутрішню силу, здатну забезпечити її тривале існування, заохочувати читача до повторного звернення до тексту, виявлення інтертекстуальних зв'язків і забезпечення довготривалого естетичного впливу. Така література складна для сприйняття, вимагає інтелектуального зусилля й відзначається глибиною змісту [2].

Масова література виконує роль передавача культурних символів з високої культури до масової свідомості, її ключове завдання – спрощення та уніфікація змісту. Вона займає проміжну позицію між базовою культурою, засвоюваною в процесі соціалізації, та елітарною, яка потребує певного естетичного рівня й освіти. Масова література орієнтована на традиційність, стабільність, дотримання мовних і семіотичних норм, адже розрахована на широке коло читачів, глядачів і слухачів.

Особливістю масової літератури є наявність виразного сюжету з інтригою та несподіваними поворотами, що змушує переосмислити її жанрову структуру. Головна функція такої літератури – створення ілюзорного простору, де людина може пережити досвід мрій, що навряд чи здійсняться, тим самим сприяючи формуванню конформістського типу особистості. Тому в ній переважають стандартизовані образи й шаблони, а найпопулярнішими жанрами є: детективи, любовні романи, бойовики (зокрема про суперагентів чи спецгрупи у кризових ситуаціях), пригодницькі твори, псевдодокументалістика, вестерни, мелодрами, комікси, романи жахів, наукова фантастика, порнографія, а також фольклорні, що включає авантюрний, салонний, житійно-монархічний, ретродетективний романи, твори серійного типу тощо [2].

У цьому контексті серія «Outlander» Діани Габалдон є показовим прикладом поєднання художньої якості з популярністю серед читацької аудиторії. Діана Габалдон (англ. Diana Gabaldon) – американська письменниця, відома передусім як авторка серії романів «Чужоземка» («Outlander»), що поєднує історичну фантастику, любовний